

آموزش و ترویج معرفت دینی بادیوارنگاره

رویکرد تعاملی اجرا کردن دیوارنگاره‌ها در سال ۱۴۰۴، نمونه‌ای روشن از حرکت حرم مطهر رضوی به سمت تنوع بخشی در تولید محصولات فرهنگی و تقویت تبلیغات محیطی بود. این رویکرد از چند منظر اهمیت داشت، منظر اول مشارکت عملی زائران که در این رویکرد با فراهم آوردن امکان ثبت دل‌نوشته‌ها و پیام‌های شخصی، نقش مستقیم در تولید معنا و محتوای فرهنگی داشتند. منظر دوم ارتقای تجربه زیارت که در این رویکرد با این آثار باعث شدند فضاهای محیطی حرم از حالت «اطلاع‌رسانی» ساده‌فرا تر و دوبه تجربه‌ای عاطفی و مشارکتی تبدیل شود. منظر سوم آموزش و ترویج معرفت دینی بود که در این رویکرد با مفاهیمی چون کرامت، ایثار، بیعت و پایداری از طریق هنر در کنار زیارت منتقل شد. به گونه‌ای که پیام‌ها در ذهن و دل مخاطب حک شدند. منظر چهارم تنوع بخشی فرهنگی بود که در این رویکرد نیز دیوارنگاره‌های محیطی به عنوان محصول فرهنگی چند رسانه‌ای، مکمل سایر ابزارها مانند کتاب، پوستر و بسته‌های فرهنگی عمل کردند.

این اثر، تعاملی بودن آن بود؛ زائران و مجاوران می‌توانستند با نوشتن دل‌نوشته‌های معنوی درباره امام رضا (علیه السلام) قسمتی از دیوارنگاره را تکمیل کنند. مشارکت مستقیم مردم در شکل‌گیری اثر، این دیوارنگاره را از یک تابلو صرف عبور داد و آن را به تجربه‌ای جمعی و مشارکتی تبدیل کرد.

دیوارنگاره فاطمی با بهره‌گیری از سنت‌های خوشنویسی ایرانی

در آذر ۱۴۰۴ و هم‌زمان با ایام شهادت حضرت فاطمه زهرا (علیها السلام)، حرم مطهر رضوی میزبان دیوارنگاره‌ای با مضمون فاطمی بود که در صحن پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله) نصب شد. این اثر هنری، به قلم استاد مهدی سهرابی نصر طراحی شده بود و به معرفی ابعاد معنوی و معرفتی زندگی حضرت زهرا (علیها السلام)، پیام‌های «ولایت» و «ایثار» پرداخت. طراحی این دیوارنگاره با بهره‌گیری از سنت‌های خوشنویسی ایرانی و کاشیکاری انجام شد تا هم ظاهر هنری اثر زیبا باشد و هم حامل پیام‌های فرهنگی-دینی عمیق باشد. مشارکت نمادین زائران، از جمله کودکان، در رنگ‌آمیزی بخش‌هایی از اثر، باعث تقویت ارتباط معنوی نسل جوان با این پیام‌ها شد و نشان داد آثار محیطی می‌توانند یادگیری مفاهیم دینی را برای مخاطب ملموس‌تر کنند.

«بیعت»؛ سه روایت مهم عاشورایی به صورت تصویری

با شروع ماه محرم سال ۱۴۰۴، دیوارنگاره‌ای با عنوان «بیعت» در صحن پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله) اجرا شد. این اثر تعاملی، سه روایت مهم عاشورایی را به صورت تصویری به نمایش درآورد. وفاداری علمدار کربلا، ایستادگی حضرت زینب (علیها السلام) و پیام قیام امام حسین (علیه السلام) به مثابه مقدمه‌ای برای ظهور حضرت مهدی (علیه السلام). پیام اصلی این دیوارنگاره بر موضوع «بیعت با ارزش‌های عاشورایی» متمرکز بود و در قالب هنر نقاشی و کتیبه‌نگاری به تصویر درآمد. به گونه‌ای که زائران می‌توانستند با ثبت دل‌نوشته‌ها و پیام‌های خود، در تکمیل این اثر مشارکت کنند.

«نصر من الله»؛ نمادهای بصری مرتبط با پرچم ایران

همزمان با گرامی‌داشت یاد و خاطره حماسه آفرینی ملت سرافراز ایران اسلامی در تاریخ ۲۲ دی ماه سال ۱۴۰۴، دیوارنگاره «نصر من الله»، در صحن پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله) حرم مطهر رضوی، نصب و اکران شد. این دیوارنگاره، با بهره‌گیری از نمادهای بصری مرتبط با پرچم جمهوری اسلامی ایران، پرچم آستان قدس رضوی، سوره مبارکه فتح و اشارات قرآنی، به تصویر کشیده شد تا جلوه‌ای از نصرت الهی را در مواجهه با توطئه‌ها و فتنه‌ها به نمایش بگذارد.